

Månadens etolog - Oktober 2013

Jag heter Karin Nilsson och bor i Småländska Ryssby tillsammans med min sambo, hunden Bella och katterna Bulan och Buddah.

Sedan några år tillbaka driver jag på deltid mitt företag Etologkarin som riktar sig till ägare av olika sällskapsdjur samt nötkreatur och häst.

Jag har sedan unga år intresserat mig för just hästar och de är nu en naturlig del i mitt liv och i mitt företag. Mitt huvudsakliga intresse med hästar ligger, givetvis, på hästens beteende men också på markträning där jag använder mig av så kallad positiv förstärkning för att få en arbetsvillig häst samt en god relation till den.

Jag ser fram emot att få svara på just Din frågor om hästbeteende!

Mer information om mig hittar du på www.etologkarin.se eller på www.facebook.se/etologkarin.

Frågor och svar

Vävning hos häst

Hej!

Jag hade en häst förut som var väldigt aktiv – bröt sig ur hagen om han tyckte den var tråkig, osv. En valack. Han kunde ge sig till att väva – om jag fattat det uttrycket rätt – när han var i boxen och han inte "var med" på saker som var på gång. Sa man åt mig. Det var när han var i ett uthyrningsstall. Jag har tänkt att det var för att han tyckte det var tråkigt. Stämmer det?

Maria Udén

Hej Maria!

Tack för din spännande fråga!

Om vi börjar med att helt klagöra vad vävning är räknar vi det som ett stereotypt beteende som kan uppkomma hos hästar i fångenskap. Ett stereotypt beteende är ett beteende som upprepas i ett speciellt mönster om och om igen utan att ha en uppenbar funktion för djuret. Just vävning är ett stereotypt beteende där hästen svänger på sitt huvud och sin hals från sida till sida, samtidigt som den eventuellt vaggar mellan att stå på ett framben i taget. Ofta är hästen svår att få kontakt med medan den utför beteendet.

Man kan alltid uttrycka sig olika när en förklarar varför djuren gör som de gör, ett sätt att beskriva varför en häst börjar väva är att säga att den har tråkigt eller att den gör det för att den inte riktigt är med på det som sker, vilket inte på något sätt behöver vara fel.

Studier visar att vävning främst visar sig i situationer då hästen är frustrerad eller stressad. Det kan också uppkomma då hästen förhindras att nå fram till något som den är benägen att utforska, alltså lite som du har fått förklarat för dig att han inte "var med" på saker som var på gång. Jag hade dock hellre valt att säga att vissa hästar väver när de upplever någon typ av frustration eller en begränsning som leder till frustration.

Är man vidare intresserad av stereotypier hos hästar rekommenderar jag en populärvetenskaplig artikel inom ämnet. Några år på nacken men väl läsvärd.

Krubbitning, vävning och andra beteendestörningar hos hästar. Sven Forsström. Hästfocus 4, 5, 6/7. 2007

/Karin

Träna hästar med positiv förstärkning

Hej,

skulle du kunna ge förslag och exempel på bra övningar (från marken) som man kan börja med om man vill börja träna sin häst mer genom positiv förstärkning?

Hälsningar

Klara Johannesson, blivande etolog

Hej Klara och tack för din fråga!

Jag blir alltid lika glad när jag får frågor från människor som är intresserade av att öka sitt användande av positiv förstärkning i arbetet med sin häst, ett tankesätt som jag hoppas kommer att öka mer och mer inom hästanvändningen.

Personligen använder jag gärna klicker när jag arbetar med hästar vilket ju inte är ett måste för att arbeta med mer positiv förstärkning. Jag brukar börja med att target-träna (lära hästen att röra vid ett specifikt föremål med någon kroppsdel) hästen för att jag då tycker att hästen får ett begrepp och en bra grundträning i vad klickern innebär och jag upplever också att det underlättar för djuret att börja erbjuda beteenden. Som target kan man med fördel använda exempelvis en flugsmälla eller, vilket jag ofta använder, min ena hand. När jag tagettränar en häst vill jag att den ska nudda targeten med nosen och jag arbetar ytterst sällan med att den ska nudda med hoven. Det är viktigt att man hela tiden har ett säkerhetstänk när man arbetar med hästar och jag brukar i möjligaste mån undvika att träna hästen på att slå med hovarna. Det är lätt hänt att träna fel, särskilt i början.

Jag tricktränar väldigt sällan utan tränar helst in sådant som jag ser en praktisk användning av medan jag jobbar med hästen. Exempel på sådana övningar är att stå stilla och att "gå fot". Det är övningar som är enkla att börja med oavsett om man arbetar med klicker eller inte. Vidare kan "sänka huvudet" vara en god övning som också är praktiskt användbar i flera situationer.

Är du vidare intresserad av övningar och tillvägagångssätt rekommenderar jag Alexandra Kurlands böcker.

Lycka till!

/Karin